

narodowej uchyla decyzję o przymusowym zbyciu działki, a ubiegający się o nabycie ponosi wszystkie koszty postępowania administracyjnego w tej sprawie.

Art. 17. 1. Grunty zbyte w trybie przepisów o przymusowym zbyciu przechodzą na nabywcę wolne od obciążeń.

2. Jeżeli nieruchomości, w skład której wchodziły przymusowo zbyte grunty, jest obciążona na rzecz osób trzecich prawami rzeczowymi ujawnionymi w księdze wieczystej lub w zbiorze dokumentów, wypłata do rąk osoby uprawnionej może nastąpić tylko po przedstawieniu przez nią dowodu, że osoby, którym te prawa przysługują, wyrażają zgodę na wypłatę; w braku zgody należność za zbyte grunty składa się do depozytu sądu powiatowego właściwego ze względu na położenie nieruchomości w celu podziału sumy należności pomiędzy uprawnionych. Podział odbywa się według przepisów o podziale sumy uzyskanej przez egzekucję.

3. Należność za przymusowo zbyte grunty należy złożyć również do depozytu sądowego, jeżeli osoba uprawniona odmawia przyjęcia pieniędzy lub wypłata należności natrafia na inne przeszkody.

Art. 18. 1. Wprowadzenie w posiadanie nabywcy przymusowo wykupionych gruntów przez właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej następuje po uiszczeniu należności za te grunty w sposób przewidziany w art. 16 ust. 2 lub art. 17.

2. Ostateczna decyzja o przymusowym zbyciu z dowodem wpłaty ceny wykupu stanowi podstawę do ujawnienia prawa własności w księdze wieczystej lub w zbiorze dokumentów.

Art. 19. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady ustalenia cen za grunty podlegające przymusowemu zbyciu.

Art. 20. 1. Osoba, która nabyła działkę budowlaną na podstawie art. 13, obowiązana jest w ciągu dwóch lat rozpocząć budowę na tej działce.

2. W przypadku nierozpoczęcia budowy w terminie określonym w ust. 1 może być orzeczone w trybie art. 13 przymusowe zbycie tej działki na rzecz innej osoby posiadającej uprawnienia stosownie do art. 14.

Art. 21. 1. Działka nabyta w trybie art. 13 może być zbyta przed jej zabudową wyłącznie osobie określonej w art. 14, za zgodą właściwego do spraw rolnych organu prezydium powiatowej rady narodowej.

2. Cena zbycia działki nie może przekraczać ceny ustalonej w orzeczeniu o przymusowym zbyciu z uwzględnieniem wzrostu wartości z powodu poczynionych nakładów inwestycyjnych.

Art. 22. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady pokrywania kosztów postępowania przewidzianego w ustawie niniejszej.

Rozdział 4.

Przepisy końcowe.

Art. 23. 1. Osoba zbywająca grunty w trybie art. 13 jest wolna od obciążeń podatkowych z tytułu zbycia.

2. Opłaty sądowe od wniosków o wpisy do ksiąg wieczystych lub o złożeniu dokumentów w sprawach nabycia działki w trybie art. 13 obciążają nabywcę.

Art. 24. 1. Do czasu wyznaczenia terenów budowlanych w trybie przewidzianym w niniejszej ustawie budownictwo, o którym mowa w art. 1, może być realizowane za zgodą powiatowego organu do spraw planowania przestrzennego:

- 1) jako uzupełniające budownictwo w istniejących już zagrodach wiejskich,
- 2) na działkach stanowiących enklawy w istniejącej już skupionej zabudowie wiejskiej bądź na działkach przyległych do takiej zabudowy,
- 3) na innych terenach nadających się pod nową zabudowę w przypadkach, gdy szybkie wyznaczenie terenów budowlanych napotyka na trudności, a względy gospodarcze nie pozwalają na odroczenie budowy; pozwolenie na budowę na takich terenach nie może jednak stanowić przeszkody w późniejszej planowej zabudowie wsi.

2. Rada Ministrów wyda wytyczne w sprawie określania terenów nadających się pod zabudowę (ust. 1 pkt 3) na obszarze całego kraju lub na jego części; w wytycznych tych może w szczególności określić tereny, na których wznoszenie nowej zabudowy w przypadkach przewidzianych w ust. 1 jest niedozwolone.

3. Po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pozwolenia na budowę, której realizacja nie została jeszcze rozpoczęta, wymagają dla ich dalszej ważności potwierdzenia przez organ właściwy do spraw planowania przestrzennego prezydium powiatowej rady narodowej. Nie można odmówić potwierdzenia, o ile zachodzą warunki przewidziane w ust. 1.

Art. 25. Przepisów ustawy o przymusie zbycia działek budowlanych nie stosuje się do gruntów stanowiących własność Państwa.

Art. 26. Objęcie nieruchomości uchwałą o wyznaczeniu terenów budowlanych nie stanowi przeszkody do wywłaszczenia tych nieruchomości na podstawie ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (Dz. U. z 1958 r. Nr 17, poz. 70 i z 1961 r. Nr 5, poz. 32).

Art. 27. Ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki

U S T A W A

z dnia 31 stycznia 1961 r.

o dozorcze technicznym.

Art. 1. 1. Ustanawia się dozór techniczny nad:

- 1) kotłami parowymi i wodnymi,
- 2) stałymi i przenośnymi zbiornikami ciśnieniowymi,
- 3) wytwornicami acetylenowymi,
- 4) dźwigami,

zwanymi w dalszych przepisach ustawy „urządzeniami technicznymi”.

2. Rada Ministrów określi szczegółowo w drodze rozporządzenia rodzaje urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu.

3. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia podać przepisom niniejszej ustawy urządzenia techniczne nie wymienione w ust. 1.

Art. 2. Przepisy ustawy nie dotyczą urządzeń technicznych:

- 1) posiadających szczególne znaczenie dla obronności Państwa,
- 2) nad którymi są prowadzone prace naukowo-badawcze w zakresie ich konstrukcji lub sposobu wykonania,
- 3) w zakładach górniczych z wyjątkiem kotłów i zbiorników ciśnieniowych.

Art. 3. 1. Dozór techniczny nad urządzeniami technicznymi obejmuje:

- 1) przeprowadzanie rejestracji i odbioru technicznego urządzeń technicznych przed ich dopuszczeniem do ruchu oraz dopuszczanie urządzeń technicznych do ruchu,
- 2) wykonywanie okresowych i nadzwyczajnych badań urządzeń technicznych,
- 3) wstrzymywanie ruchu urządzeń technicznych w przypadku nieprzestrzegania przepisów lub zagrożenia bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego,
- 4) sprawdzanie kwalifikacji osób obsługujących urządzenia techniczne,
- 5) udzielanie zezwoleń na dokonywanie spawania urządzeń technicznych,
- 6) nadzór i kontrolę nad przestrzeganiem przepisów ustawy przez użytkowników urządzeń technicznych.

2. W zależności od rodzaju urządzeń technicznych dozór techniczny nad tymi urządzeniami może być stały, tj. wykonywany w pełnym rozmiarze określonym w ust. 1, lub ograniczony do niektórych czynności określonych w ust. 1.

3. Rada Ministrów określi szczegółowo w drodze rozporządzenia zakres dozoru technicznego nad poszczególnymi urządzeniami technicznymi.

Art. 4. 1. Organami dozoru technicznego są: Urząd Dozoru Technicznego, podległe temu Urzędowi jednostki terenowe oraz inne organy określone przez Radę Ministrów.

2. Urząd Dozoru Technicznego podlega Ministrowi Górnictwa i Energetyki.

3. Rada Ministrów określi szczegółowo w drodze rozporządzenia organy dozoru technicznego, ich organizację, podporządkowanie oraz zakres działania przy zapewnieniu tym organom niezależności ich decyzji w sprawach objętych dozorem technicznym.

Art. 5. Urządzenia techniczne powinny być budowane i użytkowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo ruchu tych urządzeń i bezpieczeństwo dla otoczenia.

Art. 6. Spawanie urządzeń technicznych może być wykonywane tylko przez zakłady lub osoby uprawnione do tego przez organy dozoru technicznego.

Art. 7. Urządzenia techniczne mogą być użytkowane tylko na podstawie decyzji o dopuszczeniu ich do ruchu, wydanej przez organy dozoru technicznego.

Art. 8. 1. Kto zamierza użytkować urządzenia techniczne podlegające rejestracji i odbiorowi technicznemu, obowiązany jest zgłosić te urządzenia do rejestracji wraz z ich dokumentacją techniczną i przedstawić je do odbioru technicznego właściwemu organowi dozoru technicznego.

2. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia terminy zgłoszenia do rejestracji i odbioru technicznego tych użytkowanych urządzeń technicznych, które nie były zgłoszone do rejestracji i odbioru technicznego do dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 9. Kto użytkuje urządzenie techniczne podlegające stałemu dozorowi technicznemu, obowiązany jest przygotować to urządzenie do badań okresowych i nadzwyczajnych (art. 3 ust. 1 pkt 2).

Art. 10. Kto zamierza dokonać przeróbki urządzenia technicznego, obowiązany jest uzyskać na to zgodę organu dozoru technicznego.

Art. 11. O każdej awarii, niebezpiecznym uszkodzeniu urządzenia technicznego oraz o nieszczęśliwym wypadku związanym z eksploatacją urządzenia użytkownik obowiązany jest zawiadomić niezwłocznie właściwy organ dozoru technicznego.

Art. 12. 1. Za czynności organów dozoru technicznego pobierane będą opłaty w wysokości ustalonej w trybie przepisów o ustalaniu cen, opłat i stawek taryfowych.

2. Należności, przypadające organom dozoru technicznego za ich czynności, podlegają ściągnięciu w trybie egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych.

Art. 13. 1. Przepisy o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, z wyjątkiem urządzeń, o których mowa w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, wydaje w drodze rozporządzenia Minister Górnictwa i Energetyki.

2. Przepisy o eksploatacji kotłów parowozowych i kotłów ustawionych w wagonach kolejowych, jak również przepisy o wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami technicznymi, z wyjątkiem dźwigów, które są eksploatowane przez przedsiębiorstwo Polskie Koleje Państwowe, przez podległe Ministrowi Komunikacji przedsiębiorstwa stanowiące zaplecze techniczne kolei i przez przedsiębiorstwa robót kolejowych — wydaje Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Górnictwa i Energetyki.

3. Przepisy o budowie i eksploatacji dźwignic portowych, urządzeń technicznych na morskich jednostkach pływających, urządzeń technicznych z wyjątkiem kotłów parowych i wodnych na statkach rzecznych oraz przepisy o wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami wydaje Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrem Górnictwa i Energetyki.

4. Przepisy o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych poddanych dozorowi technicznemu na podstawie art. 1 ust. 3 oraz o wykonywaniu tego dozoru wydaje Minister Górnictwa i Energetyki w porozumieniu z właściwymi ministrami.

5. Przepisy, o których mowa w ust. 1—4, mogą określać, jakim kwalifikacjom powinny odpowiadać osoby mające obsługiwać, konserwować lub naprawiać urządzenia techniczne.

6. Przepisy, o których mowa w ust. 1—4, powinny być zgodne z obowiązującymi normami państwowymi.

Art. 14. Kto będąc zobowiązany do zgłoszenia urządzenia technicznego do rejestracji i odbioru technicznego przez organ dozoru technicznego nie dopełnia tego obowiązku lub dopuszcza do użytkowania takiego urządzenia bez uzyskania decyzji o dopuszczeniu go do ruchu przez organ dozoru technicznego,

podlega karze aresztu do jednego roku lub karze grzywny w wysokości do 20.000 złotych.

Art. 15. Kto dopuszcza do użytkowania urządzenia technicznego wbrew zakazowi organu dozoru technicznego lub kto dokonuje przeróbek urządzenia technicznego bez zgody organu dozoru technicznego,

podlega karze aresztu do lat dwóch lub karze grzywny w wysokości do 50.000 złotych.

Art. 16. 1. Kto nie wykonuje obowiązku zawiadomienia organu dozoru technicznego o awarii lub niebezpiecznym uszkodzeniu urządzenia technicznego lub o nieszczęśliwym wypadku związanym z eksploatacją urządzenia technicznego,

podlega karze grzywny w wysokości do 4500 złotych.

2. Orzekanie w sprawach określonych w ust. 1 następuje w trybie przepisów o orzecznictwie karno-administracyjnym.

Art. 17. 1. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 31 maja 1921 r. o nadzorze nad kotłami parowymi (Dz. U. z 1921 r. Nr 50, poz. 303 i Nr 108, poz. 786 oraz z 1950 r. Nr 49, poz. 440),
- 2) ustawa z dnia 24 marca 1933 r. o nadzorze nad zbiornikami pod ciśnieniem (Dz. U. z 1933 r. Nr 28, poz. 234 i z 1950 r. Nr 49, poz. 440),
- 3) dekret z dnia 26 października 1950 r. o Urzędzie Dozoru Technicznego (Dz. U. z 1950 r. Nr 49, poz. 440 i z 1953 r. Nr 29, poz. 113).

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy zachowują moc przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki

32

USTAWA

z dnia 31 stycznia 1961 r.

o zmianie ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości.

Art. 1. W ustawie z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (Dz. U. Nr 17, poz. 70) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Na obszarze miasta, osiedla lub gromady może być również wywłaszczona nieruchomość lub kompleks nieruchomości z przeznaczeniem dla organizacji spółdzielczej i dla organizacji kółek rolniczych, o ile to jest uzasadnione interesem społecznym lub państwowym. O wywłaszczenie dla tych organizacji może ubiegać się właściwy organ administracji prezydium wojewódzkiej lub powiatowej (miejskiej) rady narodowej na wniosek właściwej statutowo wojewódzkiej lub centralnej organizacji spółdzielczej, a na potrzeby organizacji kółek rolniczych — na wniosek wojewódzkiego związku kółek rolniczych.”;
- 2) w art. 5 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Jeżeli wywłaszczeniu podlega część gruntu w mieście lub osiedlu, a pozostała część wynosi mniej niż powierzchnia działki normatywnej przyjętej w danej miejscowości na budowę domu jednorodzinnego, ubiegający się o wywłaszczenie obowiązany jest objąć wnioskiem o wywłaszczenie cały grunt.”;
- 3) w art. 6:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Ubiegający się o wywłaszczenie obowiązany jest przed wszczęciem postępowania wywłaszczeniowego wystąpić do właściciela o dobrowolne odstąpienie nieruchomości i w razie porozumienia zawrzeć z nim w formie prawem przepisanej umowę nabycia nieruchomości za cenę nie wyższą od ustalonej według zasad odszkodowania przewidzianych w niniejszej ustawie lub umowę zamiany nieruchomości według zasad tej ustawy. Umowa taka może być zawarta również w razie porozumienia stron w toku postępowania wywłaszczeniowego. Ustalenie ceny kupna nieruchomości następuje w oparciu o opinię biegłych z listy prezydium wojewódzkiej rady narodowej. W przypadku zawierania umowy zamiany przez przedsiębiorstwo państwowe wymagana jest zgoda właściwego ministra, któremu podlega przedsiębiorstwo, a w stosunku do przedsiębiorstwa podległego prezydium wojewódzkiej rady narodowej — zgoda tego prezydium. Minister wyraża zgodę po porozumieniu z prezydium wojewódzkiej rady narodowej.”;
 - b) dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:
„1a. Cena kupna płatna jest:
1) za nieruchomość stanowiącą gospodarstwo rolne, hodowlane lub ogrodnicze do wysokości 50.000 zł w ciągu najpóźniej trzech miesięcy od daty za-

warcia umowy; nadwyżka ponad tę kwotę płatna jest w oprocentowanych ratach kwartalnych w ciągu dalszych dwóch lat. Nadwyżka nie przekraczająca kwoty 50.000 zł płatna jest w oprocentowanych ratach kwartalnych w ciągu jednego roku,

2) za inną nieruchomość — do wysokości 50.000 zł w terminie wskazanym w pkt 1; nadwyżka ponad tę kwotę płatna jest w równych ratach rocznych nie przekraczających 50.000 zł.

1b. Przepisy art. 12 ust. 3 mają odpowiednie zastosowanie do wypłaty ceny kupna nieruchomości.”;

4) w art. 8:

a) w ust. 5 dodaje się na końcu zdanie: „Odszkodowanie za budowę w gospodarstwach rolnych, nabyte od Państwa po dniu 9 maja 1945 r., powinno odpowiadać wartości całości lub części tych budowli faktycznie zajmowanych i niezbędnych według oceny organu administracji rolnej prezydium właściwej powiatowej rady narodowej do racjonalnego prowadzenia danego gospodarstwa.”;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Odszkodowanie za grunt w mieście lub osiedlu określa się według następujących zasad:

1) jeżeli wywłaszczeniu podlega całość gruntu w mieście lub osiedlu, odszkodowanie ustala się:

- a) za obszar równy działce normatywnej przyjętej w danej miejscowości i strefie na wybudowanie domu jednorodzinnego wolno stojącego w wysokości 5—10% kosztów wybudowania domu jednorodzinnego pięcioizbowego, w zależności od rodzaju miasta (osiedla) i położenia gruntu,
- b) dla pozostałego obszaru — jak za grunt rolny klasy I w strefie miejskiej w okręgu I,

2) jeżeli wywłaszczeniu podlega całość gruntu, którego powierzchnia jest mniejsza od najmniejszej dopuszczalnej powierzchni działki pod budowę domu jednorodzinnego, odszkodowanie ustala się proporcjonalnie do wartości działki normatywnej,

3) jeżeli wywłaszczeniu podlega część gruntu, a pozostała część wynosi nie mniej niż powierzchnia działki normatywnej przyjętej w danej miejscowości na budowę domu jednorodzinnego wolno stojącego, odszkodowanie oblicza się jak za grunt rolny klasy I w strefie miejskiej okręgu I.”;

c) ust. 7 skreśla się,

d) po ust. 8 dodaje się nowy ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Jeżeli nastąpiło już poprzednio przejęcie na własność Państwa bez odszkodowania części tej samej nieruchomości tego samego właściciela na te